

SPROSTOWANIA**Addendum**

(2016/C 127/09)

Zawiadomienie Komisji w sprawie współpracy pomiędzy Komisją i sądami państw członkowskich UE odnośnie do stosowania art. 81 i 82 Traktatu WE należy uważać za część wydania specjalnego *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* w języku polskim, rozdział 8 tom 3

Zawiadomienie Komisji w sprawie współpracy pomiędzy Komisją i sądami państw członkowskich UE odnośnie do stosowania art. 81 i 82 Traktatu WE

(2004/C 101/04)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

I. ZAKRES ZAWIADOMIENIA

1. Niniejsze zawiadomienie odnosi się do współpracy pomiędzy Komisją i sądami państw członkowskich UE, kiedy te ostatnie stosują art. 81 i 82 Traktatu WE. Dla celów niniejszego zawiadomienia „sądy państw członkowskich UE” (zwane dalej „sądami krajowymi”) to te sądy i trybunały w państwach członkowskich UE, które mogą stosować art. 81 i 82 Traktatu WE i są uprawnione do zadawania pytań prejudycjalnych Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich zgodnie z art. 234 Traktatu WE ⁽¹⁾.
2. Sądy krajowe mogą zostać wezwane do stosowania art. 81 lub 82 Traktatu WE w sprawach sądowych pomiędzy stronami prywatnymi, takich jak powództwa dotyczące umów lub powództwa o odszkodowanie. Mogą również działać w charakterze organu stosującego prawo w interesie publicznym lub sądu apelacyjnego. Sąd krajowy może zostać wyznaczony na organ ochrony konkurencji w państwie członkowskim (zwany dalej „krajowym organem ochrony konkurencji”) zgodnie z art. 35 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 (zwanego dalej „rozporządzeniem”) ⁽²⁾. W takim przypadku współpraca pomiędzy sądami krajowymi i Komisją objęta jest nie tylko niniejszym zawiadomieniem, lecz także obwieszczeniem w sprawie współpracy w ramach sieci organów ochrony konkurencji ⁽³⁾.

II. STOSOWANIE PRZEPISÓW WE W DZIEDZINIE KONKURENCJI PRZEZ SĄDY KRAJOWE**A. KOMPETENCJE SĄDÓW KRAJOWYCH W ZAKRESIE STOSOWANIA PRZEPISÓW WE W DZIEDZINIE KONKURENCJI**

3. W zakresie, w jakim sądy krajowe posiadają właściwość w danej sprawie ⁽⁴⁾, są one uprawnione do stosowania art. 81 i 82 Traktatu WE ⁽⁵⁾. Ponadto należy pamiętać, że art. 81 i 82 Traktatu WE należą do sfery polityki publicznej i mają podstawowe znaczenie dla realizacji zadań powierzonych Wspólnocie, w szczególności dla funkcjonowania rynku wewnętrznego ⁽⁶⁾. Zdaniem Trybunału Sprawiedliwości w wypadkach gdy na mocy prawa krajowego sądy krajowe muszą z własnej inicjatywy podnosić kwestie prawne w oparciu o wiążące przepisy prawa krajowego, które nie zostały poruszone przez strony, zobowiązanie takie odnosi się również do wiążących przepisów wspólnotowych, takich jak przepisy WE w dziedzinie konkurencji. Sytuacja wygląda tak samo, jeżeli prawo krajowe daje sądom krajowym swobodę stosowania z własnej inicjatywy wiążących przepisów prawa krajowego: sądy krajowe muszą stosować przepisy WE w dziedzinie konkurencji, nawet jeżeli strona zainteresowana stosowaniem tych przepisów nie opierała się na nich, w przypadku gdy prawo krajowe zezwala na ich stosowanie przez sąd krajowy. Prawo wspólnotowe nie wymaga jednak od sądów krajowych podejmowania z własnej inicjatywy dochodzenia w kwestii dotyczącej naruszenia przepisów prawa wspólnotowego, jeśli zbadanie tej kwestii zmuszałoby je do porzucenia przypisanej im pasywnej roli wskutek wykroczenia poza zakres sporu określony przez strony i odwołanie się do faktów i okoliczności różnych od tych, na których strona zainteresowana stosowaniem tych przepisów opiera swoje roszczenie ⁽⁷⁾.
4. W zależności od funkcji, jakie przypisuje im prawo krajowe, sądy krajowe mogą stosować art. 81 i 82 Traktatu WE w postępowaniu administracyjnym, cywilnym lub karnym ⁽⁸⁾. W szczególności, gdy osoba fizyczna lub prawna zwraca się do sądu krajowego o ochronę jej praw indywidualnych, sądy krajowe odgrywają szczególną rolę w egzekwowaniu art. 81 i 82 Traktatu WE, która to rola różni się od zadań Komisji lub krajowych organów ochrony konkurencji w zakresie egzekwowania tych przepisów w interesie publicznym ⁽⁹⁾. Faktycznie sądy krajowe mogą stosować art. 81 i 82 Traktatu WE, unieważniając umowy lub przyznając odszkodowanie za poniesione szkody.
5. Sądy krajowe mogą stosować art. 81 i 82 Traktatu WE bez konieczności równoległego stosowania krajowego prawa konkurencji. Gdy sąd krajowy stosuje jednak krajowe prawo konkurencji w stosunku do porozumień, decyzji związków przedsiębiorstw lub uzgodnionych praktyk, które mogą mieć wpływ na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi w rozumieniu art. 81 ust. 1 Traktatu WE ⁽¹⁰⁾ lub w stosunku do wszelkich nadużyć zakazanych na mocy art. 82 WE, musi on stosować przepisy WE w dziedzinie konkurencji również wobec tych porozumień, decyzji lub praktyk ⁽¹¹⁾.

6. Rozporządzenie nie tylko upoważnia sądy krajowe do stosowania prawa konkurencji WE. Równoległe stosowanie krajowego prawa konkurencji w stosunku do porozumień, decyzji związków przedsiębiorstw lub uzgodnionych praktyk, które mogą mieć wpływ na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi, nie może mieć skutku odmiennego od wyniku stosowania prawa konkurencji WE. W art. 3 ust. 2 rozporządzenia stanowi się, że porozumienia, decyzje lub uzgodnione praktyki, które nie naruszają art. 81 ust. 1 Traktatu WE lub które spełniają przesłanki art. 81 ust. 3 Traktatu WE nie mogą zostać zakazane krajowym prawem konkurencji⁽¹²⁾. Z drugiej strony Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że porozumienia, decyzje lub uzgodnione praktyki, które naruszają art. 81 ust. 1 Traktatu WE i które nie spełniają przesłanek art. 81 ust. 3 Traktatu WE nie mogą być utrzymywane w mocy przez prawo krajowe⁽¹³⁾. Jeżeli chodzi o równoległe stosowanie krajowego prawa konkurencji i art. 82 Traktatu WE w sprawie o jednostronne praktyki, art. 3 rozporządzenia nie przewiduje zobowiązania do podobnej zbieżności. Jednak w przypadku sprzeczności przepisów ogólna zasada nadrzędności prawa wspólnotowego wymaga od sądów krajowych, by nie stosowały żadnych przepisów prawa krajowego, które naruszają przepisy wspólnotowe, bez względu na to, czy przepisy prawa krajowego zostały przyjęte przed datą przyjęcia przepisów wspólnotowych czy po tej dacie⁽¹⁴⁾.
7. Niezależnie od stosowania art. 81 i 82 Traktatu WE sądy krajowe są właściwe również w zakresie stosowania aktów przyjętych przez instytucje UE zgodnie z Traktatem WE lub zgodnie z przepisami wykonawczymi do Traktatu, o ile akty te mają skutek bezpośredni. Sądy krajowe mogą zatem być zobowiązane do egzekwowania decyzji Komisji⁽¹⁴⁾ lub rozporządzeń w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu WE do pewnych kategorii porozumień, decyzji i uzgodnionych praktyk. Stosując powyższe przepisy WE w dziedzinie konkurencji, sądy krajowe działają w ramach prawa wspólnotowego i w konsekwencji są zobowiązane do przestrzegania ogólnych zasad prawa wspólnotowego⁽¹⁴⁾.
8. Stosowanie art. 81 i 82 Traktatu WE przez sądy krajowe jest często uzależnione od złożonych ocen gospodarczych i prawnych⁽¹⁴⁾. Stosując przepisy WE w dziedzinie konkurencji, sądy krajowe są zobowiązane do przestrzegania orzecznictwa sądów wspólnotowych, a także rozporządzeń Komisji w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu WE do pewnych kategorii porozumień, decyzji i uzgodnionych praktyk⁽¹⁴⁾. Ponadto zastosowanie art. 81 i 82 Traktatu WE przez Komisję w konkretnej sprawie jest wiążące dla sądów krajowych przy równoległym lub późniejszym w stosunku do działania Komisji stosowaniu przepisów WE w dziedzinie konkurencji w tej samej sprawie⁽¹⁴⁾. Wreszcie i bez uszczerbku dla ostatecznej wykładni Traktatu WE dokonanej przez Trybunał Sprawiedliwości, sądy krajowe mogą znaleźć wskazówki w rozporządzeniach i decyzjach Komisji zawierających elementy analogiczne ze sprawą, którą się zajmują, a także w obwieszczeniach i wytycznych Komisji odnoszących się do stosowania art. 81 i 82 Traktatu WE⁽¹⁴⁾ i w rocznym sprawozdaniu z realizacji polityki konkurencji⁽¹⁴⁾.

B. PROCEDURALNE ASPEKTY STOSOWANIA PRZEPISÓW WE W DZIEDZINIE KONKURENCJI PRZEZ SĄDY KRAJOWE

9. Proceduralne uwarunkowania egzekwowania przepisów WE w dziedzinie konkurencji przez sądy krajowe oraz sankcje, które mogą zostać nałożone w przypadku naruszenia tych przepisów, są w dużym stopniu objęte prawem krajowym. Jednak w pewnym zakresie prawo wspólnotowe określa także uwarunkowania egzekwowania przepisów WE w dziedzinie konkurencji. Powyższe przepisy prawa wspólnotowego mogą przewidywać zdolność sądów krajowych do korzystania z pewnych instrumentów, np. zwracania się do Komisji o opinię w kwestiach dotyczących stosowania przepisów WE w dziedzinie konkurencji⁽¹⁴⁾, a także stanowienia zasad mających obligatoryjny wpływ na postępowanie. Sądy te mogą np. zezwalać Komisji i krajowym organom ochrony konkurencji na przedkładanie pisemnych uwag⁽¹⁴⁾. Powyższe przepisy prawa wspólnotowego są nadrzędne wobec przepisów krajowych. Dlatego też sądy krajowe muszą uchylić przepisy krajowe, których zastosowanie byłoby sprzeczne z przepisami prawa wspólnotowego. Tam gdzie tego rodzaju przepisy prawa wspólnotowego są bezpośrednio stosowane, są one bezpośrednim źródłem praw i zobowiązań dla zainteresowanych stron oraz muszą od daty ich wejścia w życie być w pełni i w jednolity sposób stosowane we wszystkich państwach członkowskich⁽¹⁴⁾.
10. Wobec braku przepisów prawa wspólnotowego dotyczących procedur i sankcji związanych z egzekwowaniem przez sądy krajowe przepisów WE w dziedzinie konkurencji, sądy te stosują krajowe przepisy proceduralne oraz – w zakresie ich kompetencji – nakładają sankcje ustanowione prawem krajowym. Jednak stosowanie powyższych przepisów krajowych musi przebiegać zgodnie z ogólnymi zasadami prawa wspólnotowego. Użyteczne będzie tu przypomnienie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, zgodnie z którym:
  - a) w wypadku naruszenia prawa wspólnotowego prawo krajowe musi nałożyć skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje⁽¹⁴⁾;
  - b) w wypadku gdy naruszenie prawa wspólnotowego przynosi szkodę jednostkom fizycznym, mogą one, pod pewnymi warunkami, zwrócić się do sądu krajowego o przyznanie odszkodowania⁽¹⁴⁾;
  - c) przepisy dotyczące procedur i sankcji stosowanych przez sądy krajowe w celu egzekwowania prawa wspólnotowego:
    - nie mogą nadmiernie utrudniać ani praktycznie uniemożliwiać egzekwowania (zasada skuteczności)⁽¹⁴⁾, oraz
    - nie mogą mieć skutku mniej korzystnego niż przepisy dotyczące egzekwowania odpowiedniego prawa krajowego (zasada równoważności)⁽¹⁴⁾.

Ze względu na obowiązywanie zasady nadrzędności prawa wspólnotowego sąd krajowy nie może stosować przepisów krajowych, które są niezgodne z powyższymi zasadami.

C. RÓWNOLEGŁE LUB NASTĘPUJĄCE PÓŹNIEJ STOSOWANIE PRZEPISÓW WE W DZIEDZINIE KONKURENCJI PRZEZ KOMISJĘ I SĄDY KRAJOWE

11. Sąd krajowy może stosować przepisy WE w dziedzinie konkurencji wobec porozumień, decyzji, uzgodnionych praktyk lub jednostronnych działań mających wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi w tym samym czasie lub później niż Komisja⁽¹⁴⁾. Następujące punkty przedstawiają w skrócie niektóre zobowiązania, których sądy krajowe muszą przestrzegać w takich okolicznościach.
12. Jeżeli sąd krajowy podejmie decyzję, zanim uczyni to Komisja, decyzja ta nie powinna być sprzeczna z decyzją, której podjęcie rozważa Komisja⁽¹⁴⁾. W tym celu sąd krajowy może zwrócić się do Komisji z zapytaniem, czy wszczęła postępowanie w sprawie tego samego porozumienia, decyzji lub praktyki⁽¹⁴⁾, a jeżeli tak, to na jakim etapie znajduje się owo postępowanie i jakie jest prawdopodobieństwo podjęcia decyzji w tej sprawie⁽¹⁴⁾. Sąd krajowy może ze względu na pewność prawną rozważyć możliwość wstrzymania swojego postępowania do czasu podjęcia decyzji przez Komisję⁽¹⁴⁾. Ze swojej strony Komisja postara się zapewnić pierwszeństwo sprawom, w których postanowiła podjąć postępowanie w rozumieniu art. 2 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 773/2004 i które są przedmiotem zawieszonoego w ten sposób krajowego postępowania, w szczególności jeżeli uzależniony jest od nich wynik sporu cywilnego. Jeżeli jednak nie istnieje podstawa do podania w wątpliwość rozważanej decyzji Komisji przez sąd krajowy lub jeżeli Komisja wydała już decyzję w podobnej sprawie, sąd krajowy może orzec w toczącej się przed nim sprawie zgodnie z wyżej wspomnianą rozważaną lub wcześniej podjętą decyzją bez konieczności zwracania się do Komisji o dostarczenie wymienionych powyżej informacji lub oczekiwania na podjęcie decyzji przez Komisję.
13. Jeżeli Komisja podejmie decyzję w danej sprawie, zanim uczyni to sąd krajowy, ten ostatni nie może podjąć decyzji sprzecznej z decyzją Komisji. Wiążąca moc decyzji Komisji nie narusza oczywiście dokonanej przez Trybunał Sprawiedliwości wykładni prawa wspólnotowego. Dlatego też, jeżeli sąd krajowy podaje w wątpliwość prawomocność decyzji Komisji, musi on uznawać moc wiążącą tej decyzji, chyba że Trybunał Sprawiedliwości orzeknie inaczej⁽¹⁴⁾. W konsekwencji, jeżeli sąd krajowy zamierza podjąć decyzję sprzeczną z decyzją Komisji, musi on zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości o orzeczenie w trybie prejudycjalnym (art. 234 Traktatu WE). Trybunał Sprawiedliwości zadecyduje o zgodności decyzji Komisji z prawem wspólnotowym. Jeżeli jednak decyzja Komisji została zakwestionowana przed sądami wspólnotowymi zgodnie z art. 230 Traktatu WE, a wynik sporu przed sądem krajowym zależy od ważności decyzji Komisji, sąd krajowy powinien zawiesić swoje postępowanie w oczekiwaniu na rozstrzygnięcie przez sądy wspólnotowe skargi o unieważnienie decyzji, chyba że uzna on, że biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, istnieją podstawy do zwrócenia się do Trybunału Sprawiedliwości o orzeczenie w trybie prejudycjalnym w sprawie ważności decyzji Komisji⁽¹⁴⁾.
14. Jeżeli sąd krajowy zawiesza postępowanie, np. oczekując decyzji Komisji (sytuacja opisana w pkt 12 niniejszego zawiadomienia) lub orzeczenia końcowego sądów wspólnotowych w sprawie o unieważnienie decyzji lub w postępowaniu prejudycjalnym (sytuacja opisana w pkt 13), w jego gestii leży sprawdzenie, czy konieczne jest podjęcie środków tymczasowych w celu zabezpieczenia interesów stron⁽¹⁴⁾.

III. WSPÓŁPRACA POMIĘDZY KOMISJĄ A SĄDAMI KRAJOWYMI

15. Traktat WE nie przewiduje wyraźnie współpracy między sądami krajowymi a Komisją, poza mechanizmem współpracy sądów krajowych i Trybunału Sprawiedliwości na mocy art. 234 Traktatu WE. Jednak w swojej wykładni art. 10 Traktatu WE, który zobowiązuje państwa członkowskie do ułatwiania wykonywania zadań powierzonych Wspólnocie, sądy wspólnotowe uznały, że to postanowienie Traktatu narzuca instytucjom europejskim i państwom członkowskim wzajemny obowiązek lojalnej współpracy dla osiągnięcia celów przewidzianych Traktatem WE. Artykuł 10 WE wskazuje zatem, że Komisja musi wspierać sądy krajowe w stosowaniu prawa wspólnotowego⁽¹⁴⁾. Tak samo sądy krajowe mogą być zobowiązane do wspierania Komisji w realizacji jej zadań⁽¹⁴⁾.
16. Należy przypomnieć o współpracy sądów krajowych i organów krajowych, w szczególności krajowych organów ochrony konkurencji, w stosowaniu art. 81 i 82 Traktatu WE. Podczas gdy współpraca powyższych organów krajowych jest regulowana głównie przepisami krajowymi, w art. 15 ust. 3 rozporządzenia przewiduje się możliwość przedkładania uwag przez krajowe organy ochrony konkurencji do sądów krajowych w ich państwie członkowskim. Punkty 31 i 33–35 niniejszego zawiadomienia stosuje się odpowiednio do powyższych uwag.

A. KOMISJA JAKO AMICUS CURIAE

17. W celu wspierania sądów krajowych w stosowaniu przepisów WE w dziedzinie konkurencji Komisja służy pomocą sądom krajowym w wypadkach, gdy te ostatnie uznają jej pomoc za konieczną dla rozstrzygnięcia sprawy. Artykuł 15 rozporządzenia odnosi się do najczęściej występujących rodzajów takiej pomocy: przekazywanie informacji (punkty 21–26) i opinii Komisji (punkty 27–30) – w obu przypadkach na wniosek sądów krajowych – oraz możliwość przedkładania uwag przez Komisję (punkty 31–35). Ze względu na fakt, że w rozporządzeniu przewiduje się wszystkie wymienione rodzaje pomocy, nie może ona być ograniczana przepisami państwa członkowskiego. Jednak wobec braku wspólnotowych przepisów proceduralnych w tym zakresie, które ułatwiłyby udzielanie wymienionych form pomocy, państwa członkowskie muszą przyjmować odpowiednie przepisy proceduralne, które pozwolą zarówno sądom krajowym, jak i Komisji w pełni korzystać z możliwości, jakie dają im przepisy rozporządzenia⁽¹⁴⁾.

18. Sądy krajowe mogą wysłać pisemny wniosek o pomoc na adres Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji Komisji Europejskiej:

European Commission
Directorate General for Competition
B-1049 Brussels
Belgia

lub w formie elektronicznej na adres: comp-amicus@cec.eu.int

19. Należy przypomnieć, że bez względu na formę współpracy z sądami krajowymi Komisja szanuje niezależność sądów krajowych. W konsekwencji pomoc oferowana przez Komisję nie wiąże sądu krajowego. Komisja musi również zapewnić poszanowanie obowiązku zachowania tajemnicy służbowej oraz własne prawidłowe funkcjonowanie i niezależność⁽¹⁴⁾. Przy wypełnianiu obowiązku wspierania sądów krajowych przy stosowaniu przepisów WE w dziedzinie konkurencji zgodnie z art. 10 Traktatu WE Komisja zachowuje neutralność i obiektywizm. Faktycznie wspieranie sądów krajowych jest częścią obowiązków Komisji w zakresie ochrony interesu publicznego. Dlatego też Komisja nie zamierza służyć prywatnym interesom stron zaangażowanych w sprawę toczącą się przed sądem krajowym. Z tego względu Komisja nie będzie uwzględniać wniosków stron o udzielenie wsparcia sądowi krajowemu. Jeżeli którakolwiek ze stron skontaktowała się z Komisją w sprawie toczącej się przed sądem w kwestiach, które podniesiono przed sądem krajowym, Komisja poinformuje o tym sąd krajowy, bez względu na to, czy kontakt miał miejsce przed złożeniem przez sąd krajowy wniosku o współpracę czy po złożeniu takiego wniosku.
20. Komisja opublikuje streszczenie dotyczące współpracy z sądami krajowymi zgodnie z niniejszym zawiadomieniem w rocznym sprawozdaniu z realizacji polityki konkurencji. Komisja może również udostępnić swoje opinie i obserwacje na swojej stronie internetowej.

1. Obowiązek Komisji przekazywania informacji sądom krajowym

21. Obowiązek Komisji wspierania sądów krajowych przy stosowaniu przepisów WE w dziedzinie konkurencji przejawia się głównie w obowiązku przekazywania sądom krajowym informacji, które posiada Komisja. Sąd krajowy może np. zwrócić się do Komisji o udostępnienie dokumentów znajdujących się w jej posiadaniu lub informacji o charakterze proceduralnym dla ustalenia, czy dana sprawa toczy się przed Komisją, czy Komisja wszczęła postępowanie lub czy już zajęła stanowisko w tej sprawie. Sąd krajowy może także zwrócić się do Komisji zapytaniem, kiedy decyzja może zostać podjęta, aby być w stanie określić warunki, w których jakkolwiek decyzja może prowadzić do zawieszenia postępowania, bądź ustalić czy należy przyjąć środki tymczasowe⁽¹⁴⁾.
22. W celu zagwarantowania efektywnej współpracy z sądami krajowymi Komisja postara się dostarczyć sądom krajowym informacji, o które się do niej zwróciły, w ciągu miesiąca od daty otrzymania wniosku w tej sprawie. Jeżeli Komisja musi zwrócić się do sądu krajowego o dostarczenie dodatkowych wyjaśnień co do złożonego wniosku lub jeżeli Komisja musi skonsultować się ze stronami, dla których przekazanie informacji ma bezpośrednie znaczenie, okres ten rozpoczyna bieg z chwilą otrzymania wymaganych informacji.
23. Przekazując informacje sądom krajowym, Komisja musi zachować w mocy gwarancje przyznane osobom fizycznym i prawnym na podstawie art. 287 Traktatu WE⁽¹⁴⁾. Artykuł 287 Traktatu WE zabrania członkom, urzędnikom i innym pracownikom Komisji ujawniania informacji objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy służbowej. Informacjami objętymi tajemnicą służbową mogą być zarówno informacje poufne, jak i tajemnice handlowe. Tajemnice handlowe to informacje, w wypadku których nie tylko ich publiczne ujawnienie, lecz samo przekazanie innej osobie niż osoba je dostarczająca może poważnie zaszkodzić interesom tej ostatniej⁽¹⁴⁾.
24. Łączna wykładnia art. 10 i art. 287 Traktatu WE nie prowadzi do absolutnego zakazu przekazywania przez Komisję sądom krajowym informacji poufnych objętych tajemnicą służbową. Orzecznictwo sądów wspólnotowych potwierdza, że zobowiązanie do lojalnej współpracy nakłada na Komisję obowiązek dostarczenia sądom krajowym wszelkich informacji, których zażądata – nawet informacji poufnych objętych tajemnicą służbową. Oferując współpracę sądom krajowym, Komisja nie może jednak w żadnym razie naruszyć gwarancji przewidzianych w art. 287 Traktatu WE.
25. Przed przekazaniem informacji objętych tajemnicą służbową sądowi krajowemu Komisja przypomni zatem sądowi o przewidzianym prawem wspólnotowym obowiązku utrzymania w mocy praw, które art. 287 Traktatu WE nadaje osobom fizycznym i prawnym oraz upewni się, czy sąd może zapewnić i zapewni ochronę informacji poufnych i tajemnic handlowych. Jeżeli sąd krajowy nie może dać takiej gwarancji, Komisja nie przekaze sądowi krajowemu informacji objętych tajemnicą służbową⁽¹⁴⁾. Tylko jeżeli sąd krajowy zagwarantuje ochronę informacji poufnych i tajemnic handlowych, Komisja przekaze informacje, których zażądał sąd, wskazując części objęte tajemnicą służbową oraz te, których ona nie obejmuje, przez co mogą zostać ujawnione.
26. Ujawnianie informacji sądom krajowym przez Komisję objęte jest dalszymi ograniczeniami. W szczególności Komisja może odmówić przekazania informacji sądom krajowym z przyczyn nadrzędnych związanych z potrzebą ochrony interesów Wspólnoty, lub aby uniknąć wszelkiego zakłócania jej funkcjonowania i niezależności, w szczególności poprzez zagrożenie wypełniania powierzonych jej zadań⁽¹⁴⁾. Dlatego też Komisja nie przekaze sądom krajowym informacji dobrowolnie przedłożonych przez składającego wniosek o łagodzenie sankcji bez jego zgody.

2. Wniosek o opinię w kwestiach dotyczących stosowania przepisów WE w dziedzinie konkurencji

27. W przypadku gdy sąd krajowy rozpatruje sprawę związaną ze stosowaniem przepisów WE w dziedzinie konkurencji, może on w pierwszym rzędzie szukać wskazówek w orzecznictwie sądów wspólnotowych lub rozporządzeniach, decyzjach, obwieszczeniach i wytycznych Komisji w zakresie stosowania art. 81 i 82 Traktatu WE⁽¹⁴⁾. Tam, gdzie powyższe akty nie zapewnią wystarczających wskazówek, sąd krajowy może zwrócić się do Komisji o opinię w kwestiach dotyczących stosowania przepisów WE w dziedzinie konkurencji. Sąd krajowy może zwrócić się do Komisji o opinię w kwestiach gospodarczych, dotyczących faktów lub prawnych⁽¹⁴⁾. Nie narusza to możliwości lub zobowiązania sądu krajowego do zwrócenia się do Trybunału Sprawiedliwości o orzeczenie w trybie prejudycjalnym w związku z wykładnią lub kwestią obowiązywania prawa wspólnotowego zgodnie z art. 234 Traktatu WE.
28. W celu dostarczenia sądowi krajowemu przydatnej opinii Komisja może zwrócić się do niego o dodatkowe informacje⁽¹⁴⁾. W celu zagwarantowania efektywnej współpracy z sądami krajowymi Komisja postara się dostarczać im wymaganych opinii w ciągu czterech miesięcy od daty otrzymania wniosku w tej sprawie. Jeżeli Komisja zwróciła się do sądu krajowego o dodatkowe informacje umożliwiające jej sformułowanie opinii, okres ten rozpoczyna swój bieg w momencie otrzymania dodatkowych informacji.
29. Wydając opinię, Komisja ograniczy się do dostarczenia sądowi krajowemu wymaganych informacji na temat faktów lub wyjaśnień w kwestiach gospodarczych lub prawnych, bez rozpatrywania meritum sprawy toczącej się przed sądem krajowym. Ponadto w odróżnieniu od obowiązującej wykładni prawa wspólnotowego dostarczanej przez sądy wspólnotowe, opinia Komisji nie jest prawnie wiążąca dla sądu krajowego.
30. Zgodnie z treścią pkt 19 niniejszego zawiadomienia Komisja nie będzie uwzględniać wniosków stron przed sformułowaniem opinii dla sądu krajowego. Ten ostatni potraktuje opinię Komisji zgodnie z odpowiednimi krajowymi przepisami proceduralnymi, które muszą uwzględniać ogólne zasady prawa wspólnotowego.

3. Przedkładanie uwag Komisji sądom krajowym

31. Zgodnie z art. 15 ust. 3 rozporządzenia krajowe organy ochrony konkurencji i Komisja mogą przedkładać uwagi w kwestiach związanych ze stosowaniem art. 81 lub 82 Traktatu WE sądowi krajowemu, który jest powołany do stosowania tych przepisów. W rozporządzeniu rozróżnia się uwagi pisemne, które krajowe organy ochrony konkurencji i Komisja mogą przedkładać z własnej inicjatywy, oraz uwagi ustne, które mogą zostać przedstawione jedynie za zgodą sądu krajowego⁽¹⁴⁾.
32. W rozporządzeniu przewiduje się, że Komisja przedkłada uwagi jedynie wówczas, gdy wymaga tego spójne stosowanie art. 81 lub 82 Traktatu WE. Ponieważ taki jest cel przedłożenia uwag, Komisja ograniczy te uwagi do gospodarczej i prawnej analizy faktów, na których opiera się sprawa tocząca się przed sądem krajowym.
33. Aby Komisja mogła przedłożyć użyteczne uwagi, może ona zwrócić się do sądów krajowych o przekazanie jej lub zagwarantowanie przekazania kopii wszystkich dokumentów potrzebnych przy rozstrzygnięciu danej sprawy. Zgodnie z drugim akapitem art. 15 ust. 3 rozporządzenia Komisja wykorzysta powyższe dokumenty jedynie w celu przygotowania swoich uwag⁽¹⁴⁾.
34. Ze względu na fakt, że rozporządzenie nie ustanawia ram proceduralnych dla przedkładania uwag, odpowiednie ramy proceduralne są określane za pomocą przepisów i praktyk proceduralnych danego państwa członkowskiego. Jeżeli państwo członkowskie nie ustanowiło jeszcze odpowiednich ram proceduralnych, sąd krajowy zdecydowanie, które przepisy proceduralne mają zastosowanie do przedkładania uwag w toczącej się sprawie.
35. Ramy proceduralne powinny uwzględniać zasady przedstawione w pkt 10 niniejszego zawiadomienia. Oznacza to między innymi, że ramy proceduralne dla przedkładania uwag w kwestiach związanych ze stosowaniem art. 81 lub 82 Traktatu WE:
  - a) muszą być zgodne z ogólnymi zasadami prawa wspólnotowego, w szczególności prawami podstawowymi stron zaangażowanych w sprawę;
  - b) nie mogą nadmiernie utrudniać ani praktycznie uniemożliwiać przedkładania uwag (zasada skuteczności)⁽¹⁵⁾; oraz
  - c) nie mogą sprawiać, że przedkładanie powyższych uwag jest bardziej utrudnione, niż przedkładanie uwag w postępowaniu przed sądem, gdzie zastosowanie ma równoważne prawo krajowe (zasada równoważności).

B. UŁATWIANIE KOMISJI EGZEKOWANIA PRZEPISÓW WE W DZIEDZINIE KONKURENCJI PRZEZ SĄDY KRAJOWE

36. Ze względu na fakt, że obowiązek lojalnej współpracy oznacza również pomoc organów państw członkowskich w realizacji celów Traktatu WE przez instytucje europejskie⁽¹⁶⁾, rozporządzenie przewiduje trzy przykłady takiej pomocy: 1) przekazywanie dokumentów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy, w której Komisja pragnie przedłożyć uwagi (zob. pkt 33); 2) przekazywanie orzeczeń wydanych na podstawie art. 81 lub 82 Traktatu WE; oraz 3) rola sądów krajowych w kontekście inspekcji przeprowadzanych przez Komisję.

1. Przekazywanie orzeczeń sądów krajowych w zakresie stosowania art. 81 lub 82 Traktatu WE

37. Zgodnie z art. 15 ust. 2 rozporządzenia państwa członkowskie przekazują Komisji kopie wszelkich spisanych orzeczeń sądów krajowych w zakresie stosowania art. 81 lub 82 Traktatu WE niezwłocznie po doręczeniu stronom orzeczenia na piśmie. Przekazywanie orzeczeń sądów krajowych wydanych na podstawie art. 81 lub 82 Traktatu WE oraz wynikające z nich informacje na temat postępowań przed sądami krajowymi umożliwiają Komisji przede wszystkim odpowiednio wczesne ustalenie spraw, w których należałoby przedstawić uwagi, kiedy jedna ze stron wnosi apelację od wyroku.

2. Rola sądów krajowych w kontekście inspekcji przeprowadzanych przez Komisję

38. Wreszcie sądy krajowe mogą odgrywać rolę w kontekście przeprowadzanych przez Komisję inspekcji przedsiębiorstw i związków przedsiębiorstw. Rola sądów krajowych jest uzależniona od tego, czy inspekcje są przeprowadzane w obiektach związanych czy niezwiązanych z działalnością handlową.
39. W wypadku inspekcji przeprowadzanych w obiektach związanych z działalnością handlową prawodawstwo krajowe może stawiać wymóg wydania przez sąd krajowy upoważnienia zezwalającego krajowemu organowi ścigania na udzielenie pomocy Komisji w razie sprzeciwu danego przedsiębiorstwa. Takie upoważnienie może również służyć jako środek zapobiegawczy. Zajmując się wnioskiem, sądy krajowe mogą kontrolować autentyczność decyzji Komisji oraz zapewniają, iż przewidziane środki przymusu nie mają ani charakteru arbitralnego, ani nadmiernie restrykcyjnego w stosunku do głównego przedmiotu inspekcji. Badając proporcjonalność środków przymusu, sądy krajowe mogą wystąpić do Komisji, bezpośrednio lub za pośrednictwem krajowego organu ochrony konkurencji, o szczegółowe wyjaśnienia dotyczące zwłaszcza podstaw, na jakich Komisja powzięła podejrzenie o naruszeniu art. 81 i 82 Traktatu WE, jak również o wyjaśnienia dotyczące wagi zarzucanego naruszenia oraz charakteru udziału w nim danego przedsiębiorstwa ⁽¹⁷⁾.
40. W wypadku inspekcji przeprowadzanych w obiektach niezwiązanych z działalnością handlową rozporządzenie wymaga wydania przez sąd krajowy upoważnienia przed podjęciem przez Komisję decyzji w sprawie takiej inspekcji. W takim wypadku sąd krajowy sprawdza, czy decyzja Komisji w sprawie inspekcji jest autentyczna, a przewidziane środki przymusu nie są arbitralne ani nadmiernie uciążliwe w szczególności w stosunku do wagi zarzucanego naruszenia, ciężaru poszukiwanych dowodów, zaangażowania danego przedsiębiorstwa i uzasadnionego prawdopodobieństwa, że księgi i rejestry odnoszące się do przedmiotu kontroli są przechowywane w obiektach, na wkroczenie do których trzeba posiadać zgodę. Sąd krajowy może zwrócić się do Komisji, bezpośrednio lub za pośrednictwem krajowego organu ochrony konkurencji, o dostarczenie szczegółowych wyjaśnień dotyczących elementów koniecznych do przeprowadzenia kontroli proporcjonalności zaplanowanych środków przymusu ⁽¹⁷⁾.
41. W obu przypadkach opisanych w pkt 39 i 40 sąd krajowy nie może podawać w wątpliwość prawomocności decyzji Komisji, ani konieczności przeprowadzenia inspekcji; nie może również wymagać dostarczenia informacji pochodzących z akt spraw prowadzonych przez Komisję ⁽¹⁷⁾. Ponadto obowiązek lojalnej współpracy zobowiązuje sąd krajowy do przyjęcia decyzji w odpowiednich ramach czasowych, które pozwoliłyby Komisji na skuteczne przeprowadzenie inspekcji ⁽¹⁷⁾.

IV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

42. Niniejsze zawiadomienie wydano w celu zapewnienia sądom krajowym pomocy w stosowaniu art. 81 i 82 Traktatu WE. Nie ma ono mocy wiążącej dla sądów krajowych ani wpływu na prawa i obowiązki państw członkowskich UE oraz osób fizycznych i prawnych w ramach prawa wspólnotowego.
43. Niniejsze zawiadomienie zastępuje obwieszczenie w sprawie współpracy sądów krajowych i Komisji przy stosowaniu art. 85 i 86 Traktatu EWG z roku 1993 ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁾ Więcej na temat kryteriów określających, które jednostki można uznać za sądy lub trybunały w rozumieniu art. 234 Traktatu WE, zob. np. sprawa C-516/99 Schmid, Rec. 2002, s. I-4573, pkt 34: „Trybunał bierze pod uwagę szereg czynników, takich jak fakt, czy organ jest ustanowiony na mocy prawa, czy jest organem stałym, czy jego właściwość jest obowiązkowa, czy procedury przebiegają *inter partes*, czy stosuje przepisy prawa i czy jest niezależny”.

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1).

⁽³⁾ Obwieszczenie Komisji w sprawie współpracy w ramach sieci organów ochrony konkurencji (Dz.U. C 101 z 27.4.2004, s. 43). Do celów niniejszego zawiadomienia „krajowy organ ochrony konkurencji” to organ wyznaczony przez państwo członkowskie zgodnie z art. 35 ust. 1 rozporządzenia.

⁽⁴⁾ Właściwość sadu krajowego zależy od krajowych, europejskich i międzynarodowych reguł właściwości sądów. W tym kontekście należy przypomnieć, że rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 12 z 16.1.2001, s. 1) stosuje się do wszystkich spraw w dziedzinie konkurencji o charakterze cywilnym i handlowym.

⁽⁵⁾ Zob. art. 6 rozporządzenia.

⁽⁶⁾ Zob. art. 2 i 3 Traktatu WE, sprawa C-126/97 Eco Swiss, Rec. 1999, s. I-3055, pkt 36; sprawa T-34/92 Fiatagri UK and New Holland Ford, Rec. 1994, s. II-905, pkt 39 oraz sprawa T-128/98 Aéroports de Paris, Rec. 2000, s. II-3929, pkt 241.

⁽⁷⁾ Sprawy połączone C-430/93 i C-431/93 van Schijndel, Rec. 1995, s. I-4705, pkt 13 do 15 i 22.

- (8) Zgodnie z ostatnim zdaniem motywu 8 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 rozporządzenia tego nie stosuje się do prawa krajowego nakładającego sankcje karne na osoby fizyczne, z wyjątkiem zakresu, w którym takie sankcje są środkiem stosowania przepisów prawa konkurencji wobec przedsiębiorstw.
- (9) Sprawa T-24/90 *Automec*, Rec. 1992, s. II-2223, pkt 85.
- (10) W celu dalszego wyjaśnienia koncepcji oddziaływania na handel zob. obwieszczenie w tej sprawie (Dz.U. C 101 z 27.4.2004, s. 81).
- (11) Art. 3 ust. 1 rozporządzenia.
- (12) Zob. także obwieszczenie w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu WE (Dz.U. C 101 z 27.4.2004, s. 2).
- (13) Sprawa 14/68 *Walt Wilhelm*, Rec. 1969, s. 1 i sprawy połączone 253/78 oraz 1 do 3/79 *Giry and Guerlain*, Rec. 1980, s. 2327, pkt 15–17.
- (14) Sprawa 106/77 *Simmenthal*, Rec. 1978, s. 629, pkt 21 oraz sprawa C-198/01 *Conorzio Industrie Fiammiferi (CIF)*, Rec. 2003, pkt 49.
- (15) Np. do sądu krajowego można zwrócić się o egzekwowanie decyzji Komisji podjętej na podstawie art. 7 do 10, 23 i 24 rozporządzenia.
- (16) Zob. np. sprawa 5/88 *Wachauf*, Rec. 1989, s. 2609, pkt 19.
- (17) Sprawy połączone C-215/96 i C-216/96, *Bagnasco*, Rec. 1999, s. I-135, pkt 50.
- (18) Sprawa 63/75 *Fonderies Roubaix*, Rec. 1976, s. 111, pkt 9 do 11 i sprawa C-234/89 *Delimitis*, Rec. 1991, s. I-935, pkt 46.
- (19) Więcej na temat równoległego lub następującego później stosowania przepisów WE w dziedzinie konkurencji przez sądy krajowe i Komisję, zob. także pkt 11–14.
- (20) Sprawa 66/86 *Ahmed Saeed Flugreisen*, Rec. 1989, s. 803, pkt 27 i sprawa C-234/89 *Delimitis*, Rec. 1991, s. I-935, pkt 50. Zestawienie wytycznych, obwieszczeń i rozporządzeń Komisji w zakresie polityki konkurencji, w szczególności rozporządzeń w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu WE do pewnych kategorii porozumień, decyzji i uzgodnionych praktyk, jest załączone do niniejszego zawiadomienia. Decyzje Komisji w sprawie stosowania art. 81 i 82 Traktatu WE (od 1964 r.) zob.: <http://www.europa.eu.int/comm/competition/antitrust/cases/>
- (21) Sprawy połączone C-319/93, C-40/94 i C-224/94 *Dijkstra*, Rec. 1995, s. I-4471, pkt 32.
- (22) Więcej na temat możliwości zwracania się sądów krajowych o opinię do Komisji, zob. pkt 27–30.
- (23) Więcej na temat przedkładania uwag, zob. pkt 31–35.
- (24) Sprawa 106/77 *Simmenthal*, Rec. 1978, s. 629, pkt 14 i 15.
- (25) Sprawa 68/88 Komisja przeciwko Grecji, Rec. 1989, s. 2965, pkt 23 i 25.
- (26) Więcej na temat szkód w sprawie o naruszenie przez przedsiębiorstwo, zob. sprawa C-453/99 *Courage and Crehan*, Rec. 2001, s. 6297, pkt 26 i 27. Więcej na temat szkód w sprawie o naruszenie przez państwo członkowskie lub organ utożsamiający władzę państwową oraz warunków takiej odpowiedzialności państwa, zob. np. połączone sprawy C-6/90 i C-9/90 *Francovich*, Rec. 1991, s. I-5357, pkt 33 do 36; sprawa C-271/91 *Marshall przeciwko Southampton and South West Hampshire Area Health Authority*, Rec. 1993, s. I-4367, pkt 30 i 34 do 35; sprawy połączone C-46/93 i C-48/93 *Brasserie du Pêcheur and Factortame*, Rec. 1996, s. I-1029; sprawa C-392/93 *British Telecommunications*, Rec. 1993, s. I-1631, pkt 39 do 46 i sprawy połączone C-178/94, C-179/94 i C-188/94 do 190/94 *Dillenkofer*, Rec. 1996, s. I-4845, pkt 22–26 i 72.
- (27) Zob. np. sprawa 33/76 *Rewe*, Rec. 1976, s. 1989, pkt 5; sprawa 45/76 *Comet*, Rec. 1976, s. 2043, pkt 12 i sprawa 79/83 *Harz*, Rec. 1984, s. 1921, pkt 18 i 23.
- (28) Zob. np. sprawa 33/76 *Rewe*, Rec. 1976, s. 1989, pkt 5; sprawa 158/80 *Rewe*, Rec. 1981, s. 1805, pkt 44; sprawa 199/82 *San Giorgio*, Rec. 1983, s. 3595, pkt 12 oraz sprawa C-231/96 *Edis*, Rec. 1998, s. I-4951, pkt 36 i 37.
- (29) Art. 11 ust. 6 powiązany z art. 35 ust. 3 i 4 rozporządzenia zapobiega równoległemu stosowaniu art. 81 lub 82 Traktatu WE przez Komisję i sąd krajowy tylko, gdy ten ostatni został wyznaczony jako organ ochrony konkurencji.
- (30) Art. 16 ust. 1 rozporządzenia.
- (31) Komisja podaje do wiadomości publicznej fakt wszczęcia postępowania w związku z przyjęciem decyzji zgodnie z art. 7 do 10 rozporządzenia (zob. art. 2 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 773/2004 z dnia 7 kwietnia 2004 r. odnoszącego się do postępowań zgodnie z art. 81 i 82 Traktatu WE (Dz.U. C 101 z 27.4.2004)). Zdaniem Trybunału Sprawiedliwości wszczęcie postępowania jest autorytatywnym aktem Komisji, dowodzącym jej zamiaru przyjęcia decyzji w sprawie (sprawa 48/72 *Brasserie de Haecht*, Rec. 1973, s. 77, pkt 16).
- (32) Sprawa C-234/89 *Delimitis*, Rec. 1991, s. I-935, 53, i połączone sprawy C-319/93, C-40/94 oraz C-224/94 *Dijkstra*, Rec. 1995, s. I-4471, pkt 34. Zob. ponadto w tej kwestii punkt 21 niniejszego zawiadomienia.
- (33) Zob. art. 16 ust. 1 rozporządzenia i sprawa C-234/89 *Delimitis*, Rec. 1991, s. I-935, pkt 47 i sprawa C-344/98 *Masterfoods*, Rec. 2000, s. I-11369, pkt 51.
- (34) Sprawa 314/85 *Foto-Frost*, Rec. 1987, s. 4199, pkt 12 do 20.
- (35) Zob. art. 16 ust. 1 rozporządzenia i sprawa C-344/98 *Masterfoods*, Rec. 2000, s. I-11369, pkt 52 do 59.
- (36) Sprawa C-344/98 *Masterfoods*, Rec. 2000, s. I-11369, pkt 58.
- (37) Sprawa C-2/88 *Imm Zwartveld*, Rec. 1990, s. I-3365, pkt 16 do 22 i sprawa C-234/89 *Delimitis*, Rec. 1991, s. I-935, pkt 53.
- (38) Sprawa C-94/00 *Roquette Frères*, Rec. 2002, s. 9011, pkt 31.
- (39) Więcej na temat zgodności takich krajowych przepisów proceduralnych z ogólnymi zasadami prawa wspólnotowego, zob. pkt 9 i 10 niniejszego zawiadomienia.
- (40) Informacje o tych obowiązkach, zob. pkt 23–26 niniejszego zawiadomienia.
- (41) Sprawa C-234/89 *Delimitis*, Rec. 1991, s. I-935, 53, i połączone sprawy C-319/93, C-40/94 oraz C-224/94 *Dijkstra*, Rec. 1995, s. I-4471, pkt 34.
- (42) Sprawa C-234/89 *Delimitis*, Rec. 1991, s. I-935, pkt 53.

- (⁴³) Sprawa T-353/94 Postbank, Rec. 1996, s. II-921, pkt 86 i 87 oraz sprawa 145/83 Adams, Rec. 1985, s. 3539, pkt 34.
- (⁴⁴) Sprawa C-2/88 Zwartveld, Rec. 1990, s. I-4405, pkt 10 i 11 oraz sprawa T-353/94 Postbank, Rec. 1996, s. II-921, pkt 93.
- (⁴⁵) Sprawa C-2/88 Zwartveld, Rec. 1990, s. I-4405, pkt 10 i 11; sprawa C-275/00 First and Franex, Rec. 2002, s. I-10943, pkt 49 i sprawa T-353/94 Postbank, Rec. 1996, s. II-921, pkt 93.
- (⁴⁶) Zob. pkt 8 niniejszego zawiadomienia.
- (⁴⁸) Porównaj ze sprawą 96/81 Komisja przeciwko Niderlandom, Rec. 1982, s. 1791, pkt 7 i sprawa 272/86 Komisja przeciwko Grecji, Rec. 1988, s. 4875, pkt 30.
- (⁴⁹) Zgodnie z art. 15 ust. 4 rozporządzenia nie narusza to szerszych uprawnień do przedkładania sądom uwag, przyznanych krajowym organom ochrony konkurencji na mocy prawa krajowego.
- (⁵⁰) Zob. także art. 28 ust. 2 rozporządzenia, w którym zabrania się Komisji ujawniania uzyskanych przez nią informacji objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy służbowej.
- (⁵¹) Sprawy połączone 46/87 i 227/88 Hoechst, Rec. 1989, s. 2859, pkt 33. Zob. także art. 15 ust. 3 rozporządzenia.
- (⁵²) Sprawa C-69/90 Komisja przeciwko Włochom, Rec. 1991, s. 6011, pkt 15.
- (⁵³) Art. 20 ust. 6 do 8 rozporządzenia i sprawa C-94/00 Roquette Frères, Rec. 2002, s. 9011.
- (⁵⁴) Art. 21 ust. 3 rozporządzenia.
- (⁵⁵) Sprawa C-94/00 Roquette Frères, Rec. 2002, s. 9011, pkt 39 i 62–66.
- (⁵⁶) Zob. także tamże, pkt 91 i 92.
- (⁵⁷) Dz.U. C 39 z 13.2.1993, s. 6.

ZAŁĄCZNIK

ROZPORZĄDZENIA KOMISJI O WYŁĄCZENIACH GRUPOWYCH, OBWIESZCZENIA I WYTYCZNE

Niniejsze zestawienie jest także dostępne w zaktualizowanej formie na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji Komisji Europejskiej:

<http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/legislation/>

A. Przepisy niedotyczące konkretnego sektora

1. Obwieszczenia o charakterze ogólnym

- Obwieszczenie Komisji w sprawie definicji rynku właściwego do celów wspólnotowego prawa konkurencji (Dz.U. C 372 z 9.12.1997, s. 5)
- Obwieszczenie Komisji w sprawie porozumień o mniejszym znaczeniu, które nie ograniczają odczuwalnie konkurencji na mocy art. 81 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (*de minimis*) (Dz.U. C 368 z 22.12.2001, s. 13)
- Obwieszczenie w sprawie pojęcia wpływu na handel zawartego w art. 81 i 82 Traktatu (Dz.U. C 101 z 27.4.2004, s. 81)
- Wytyczne w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu (Dz.U. C 101 z 27.4.2004, s. 2).

2. Porozumienia wertykalne

- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2790/1999 z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych (Dz.U. L 336 z 29.12.1999, s. 21)
- Wytyczne w sprawie ograniczeń wertykalnych (Dz.U. C 291 z 13.10.2000, s. 1)

3. Horyzontalne porozumienia kooperacyjne

- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2658/2000 z dnia 29 listopada 2000 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień specjalizacyjnych (Dz.U. L 304 z 5.12.2000, s. 3)
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2659/2000 z dnia 29 listopada 2000 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień o badaniach i rozwoju (Dz.U. L 304 z 5.12.2000, s. 7)
- Wytyczne w sprawie stosowania art. 81 do horyzontalnych porozumień kooperacyjnych (Dz.U. C 3 z 6.1.2001, s. 2)

4. Porozumienia licencyjne dotyczące transferu technologii

- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 772/2004 z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień o transferze technologii (Dz.U. L 123 z 27.4.2004).
- Wytyczne w sprawie stosowania art. 81 Traktatu do porozumień o transferze technologii (Dz.U. C 101 z 27.4.2004, s. 2)

B. Przepisy dotyczące konkretnego sektora

1. Ubezpieczenia

- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 358/2003 z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do niektórych kategorii porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych w sektorze ubezpieczeniowym (Dz.U. L 53 z 28.2.2003, s. 8)

2. Sektor motoryzacyjny

- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1400/2002 z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych w sektorze motoryzacyjnym (Dz.U. L 203 z 1.8.2002, s. 30)

3. Telekomunikacja i usługi pocztowe

- Wytyczne w sprawie stosowania zasad konkurencji EWG w sektorze telekomunikacyjnym (Dz.U. C 233 z 6.9.1991, s. 2)
- Obwieszczenie Komisji w sprawie stosowania reguł konkurencji do sektora pocztowego i w sprawie oceny pewnych środków publicznych odnoszących się do usług pocztowych (Dz.U. C 39 z 6.2.1998, s. 2)
- Obwieszczenie o stosowaniu zasad konkurencji w porozumieniach o dostępie w sektorze telekomunikacyjnym – przepisy ramowe, rynki właściwe i zasady (Dz.U. C 265 z 22.8.1998, s. 2)
- Wytyczne Komisji dotyczące analizy rynku i oceny znaczącej pozycji rynkowej w zastosowaniu wspólnotowych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (Dz.U. C 165 z 11.7.2002, s. 6)

4. Transport

- Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 1617/93 z dnia 25 czerwca 1993 r. w sprawie stosowania art. 85 ust. 3 Traktatu do niektórych kategorii porozumień i praktyk uzgodnionych dotyczących wspólnego planowania i koordynacji rozkładów, wspólnych przedsięwzięć i konsultacji w sprawie taryf pasażerskich i towarowych w rejsowych połączeniach lotniczych oraz przydziału czasu na start lub lądowanie (Dz.U. L 155 z 26.6.1993, s. 18)
  - Komunikat w sprawie wyjaśnienia zaleceń Komisji dotyczących stosowania reguł konkurencji do nowych projektów w dziedzinie infrastruktury transportowej (Dz.U. C 298 z 30.9.1997, s. 5)
  - Rozporządzenie Komisji (WE) nr 823/2000 z dnia 19 kwietnia 2000 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do określonych grup porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych między towarzystwami żeglugi liniowej (konsorcja) (Dz.U. L 100 z 20.4.2000, s. 24)
-